

Datum: 2021-04-27

Rekommenderade fokusområden för Bredbandslyftet i Timrå kommun

De första delarna av Bredbandslyftet har genomförts enligt plan, med förberedande situationsanalyser och en workshop med representanter för kommunledningen. Inför det kommande arbetet önskar Bredbandsforum ge nedanstående förslag på områden som bedöms vara särskilt värdefulla för Timrå kommun att fokusera på.

Landsbygdsutmaning

Den största och mest kostsamma utmaningen för fortsatt fiberutbyggnad i Timrå kommun är på landsbygden. Jämfört med genomsnittet i Sverige är fiberpenetrationen bra men Timrå har högre ambitioner. Av de 1 280 hus som finns där är det i 805 hus som ingen för närvarande är folkbokförd i, dvs de används som fritidshus eller liknande. Dessa byggnader inkluderas inte i regeringens bredbandsstrategi men är intressanta att leverera bra bredband till. Värt att notera är också att 62 procent av fritidshusen i Timrå ägs av någon som är folkbokförd i annan kommun, sannolikt många av dem i Sundsvall. Med bland annat ökat distansarbete utgör husen på landsbygden en intressant potential för ökad inflyttning, men det förutsätter tillgång till bra bredband. Av husen som finns på Timrå landsbygd har ca 20 procent möjlighet att ha fast bredband via koppar (DSL), men dessa är anslutna till telestationer som kommer läggas ner inom de närmaste åren. Bredbandsforum rekommenderar Timrå att anta utmaningen att öka fiberpenetrationen på landsbygden från dagens nivå på knappt 5 av 10 hus till 7 av 10 hus, inklusive fritidshus.

Resurser för bredbandsfrågan

Jämfört med många andra kommuner har Timrå en relativt bra fiberpenetration i både tätorter och landsbygder. Det finns dock fortfarande många som saknar fiber och kopparnätet kommer framöver läggas ner även i tätorterna. Vita fläckar finns kvar och förtätning av redan utbyggda områden behövs. En dialog med de aktörer som är närvarande i kommunen behöver tas om detta, dvs Telia, IP-Only och Sundsvall Elnät. De utmaningar som Timrå nu står inför för fortsatt utbyggnad av bra bredband är kanske mer komplicerade än tidigare. Bredbandsforum rekommenderar att Timrå anlitar en bredbandsstrateg som kan ta sig an utmaningen, samt upprättar en GIS-karta där det går att se vilka byggnader som har olika former av bredband, för utan detta blir det svårt att nå ända fram.

Finansiering

Fiberpenetrationen på landsbygden behöver förbättras. Ett rimligt (men högt) långsiktigt mål skulle kunna vara att höja detta till 7 av 10 hus på landsbygden. Det skulle enligt Bredbandsforums beräkningar då behövas en utbyggnad till 562 hus på landsbygden, motsvarande en investering på minst 33 mnkr. En mindre del av detta kan vara av kommersiellt intresse men en subventionering på minst 14 mnkr kommer troligen att behövas. Positivt inför denna utmaning är att PTS bredbandsstöd under 2021 gör det möjligt att söka stöd för fiberutbyggnad upp till 577 hus på Timrå landsbygd. Det statliga stödet som finns att söka i 2021 bör därför vara en högt prioriterad aktivitet. Eftersom man kan lägga sig på olika stödnivåer (lägst vinner), och Timrå kommun sannolikt kommer söka stödet via Servanet/Sundsvall Elnät, så blir det en fråga om så pass mycket subventionerande investeringsmedel att beredning sannolikt behövs i kommunstyrelsen. Detta bör informeras om snarast.

Investeringsstyrning

Timrå kommun har än så länge aldrig behövt bidra med kommunala investeringsmedel för fiberutbyggnaden i det kommunala stadsnätet, där fiberkablarna ägs av Sundsvall Elnät och bredbandstjänster tillhandahålls genom Servanet. PTS bredbandsstöd kan sökas av Sundsvall Elnät, och Timrå kommun behöver försäkra sig om att så kommer att ske, samt att det eventuella underskottet som kan uppstå kan hanteras finansiellt. Även det faktum att Sundsvalls energibolag bygger och äger fiberinfrastruktur i Timrå kommun kan behöva säkras, t ex genom avtalsövervakning, då det strider mot lokaliseringprincipen. PTS stöd har en kort ansökningsprocess, och de medel som finns för 2021 är betydligt större än dem för 2022 så det är viktigt för Timrå att göra det bästa av detta och kunna säkra stöd för fortsatt utbyggnad.

Alternativa tekniklösningar

I Timrå kommun är det på delar av landsbygden så kostsamt att bygga fiberbaserade bredbandsnät att det kanske inte är möjligt överallt. Radiobaserade lösningar som 4G-FWA eller liknande skulle i många fall kunna reducera kostnaderna och därigenom göra det möjligt att erbjuda bra bredband utan bidragsfinansiering. Det kan vara lämpligt att ta den dialogen med mobiloperatörerna, framför allt Telia som nu satsar mycket på denna teknik. I Timrå finns det redan sedan tidigare radiobaserat bredband från aktörer som använder olicensierade frekvensband som endast tillåter en bråkdel av mobiloperatörerna sändareffekt och därför gör sig bäst i tätort. FWA-tekniken har en helt annan effekt och räckvidd och passar därför även för landsbygd. Regionen kommer informera mer om olika alternativ. Även PTS och Bredbandsforum kan bidra med kunskap och kontakter i detta arbete.